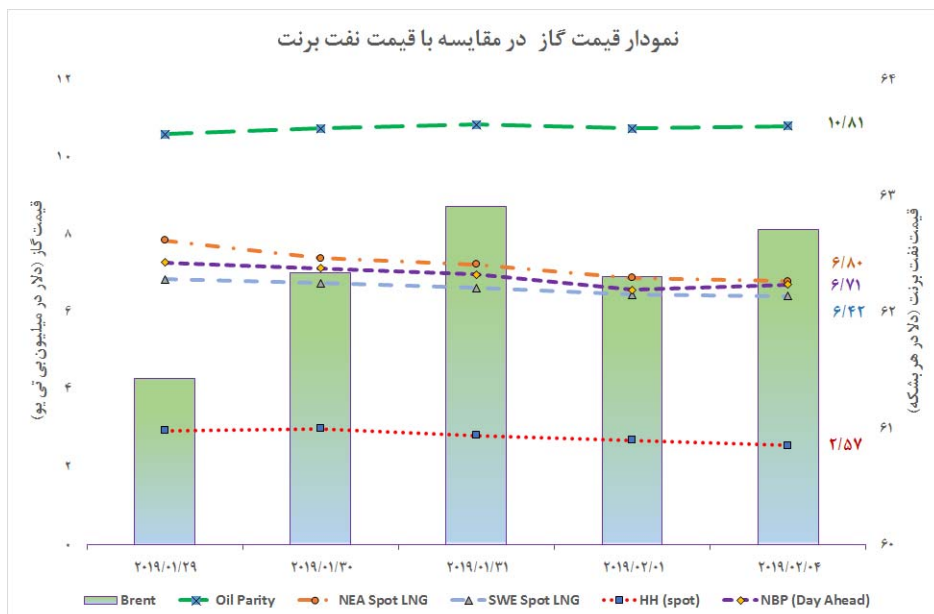

گزارش تحولات بازار گاز

مدیریت کل اوپک و روابط با مجامع انرژی

شماره ۳۰ (۱۳۹۷/۱۱/۱۷)

منبع: دبیرخانه جی‌ای‌سی‌اف

تحلیل قیمت

در هفته منتهی به چهارم فوریه ۲۰۱۹، قیمت گاز در بیشتر بازارهای مختلف جهان از یک روند نزولی برخوردار بود، به گونه‌ای که تک‌محموله ال‌ان‌جی در بازار شمال شرق آسیا در روز چهارم فوریه سال ۲۰۱۹ معادل ۶/۸ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو معامله شد که نسبت به هفته گذشته، بیش از یک دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو کاهش داشته است. افزایش تعداد محموله‌های ال‌ان‌جی ارسالی به این بازار و همزمانی با از سرگیری فعالیت برخی از رآکتورهای اتمی در کشورهای اصلی مصرف کننده این منطقه یعنی ژاپن و کره جنوبی، باعث تضعیف تقاضای گاز وارداتی این منطقه و در نهایت افت قیمت گاز شده است. وضعیت گاز در بازار «هنری‌هاب» آمریکا نیز از روند مشابهی تبعیت نمود و با افت تقاضای گاز بویژه در بخش نیروگاهی مواجه بود، لذا این امر باعث گردید قیمت معاملاتی هر میلیون بی‌تی‌یو گاز این منطقه در روز چهارم فوریه سال جاری با ۳۷ سنت کاهش نسبت به هفته قبل، به ۲/۵۷ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو برسد. قیمت گاز در بازار اروپا نیز سیر کاهشی را تجربه نمود، به صورتی که تک‌محموله ال‌ان‌جی در این بازار، ۶/۴۲ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو داد و ستد گردید که در مقایسه با هفته قبل، بیانگر ۴۳ سنت کاهش در قیمت گاز می باشد.

جدول تراز جایگزینی یک بشکه نفت خام با گاز طبیعی (قیمتها مربوط به روز چهارم فوریه ۲۰۱۹ است)

منطقه	قیمت نفت خام (دلار در بشکه)	قیمت یک میلیون بی تی یو نفت خام (ارزش حرارتی یک بشکه نفت-قیمت نفت خام)	قیمت گاز (دلار در میلیون بی تی یو)	تراز جایگزینی یک بشکه نفت خام با گاز ^۱ (قیمت گاز ÷ ارزش حرارتی یک بشکه نفت خام)
آمریکای شمالی (WTI)	۵۴/۵۶	۵/۸=۹/۴۱	۲/۵۷ (هنری هاب)	۹/۴۱ ÷ ۲/۵۷ = ۳/۶۶
اروپا (Brent)	۶۲/۷۱	۵/۸=۱۰/۸۱	۶/۴۲ (جنوب غرب اروپا)	۱۰/۸۱ ÷ ۶/۴۲ = ۱/۶۸۴
اروپا (Brent)	۶۲/۷۱	۵/۸=۱۰/۸۱	۶/۷۱ (ان بی پی انگلیس)	۱۰/۸۱ ÷ ۶/۷۱ = ۱/۶۱۱

۱: چنانچه گاز جایگزین نفت شود، با پول یک بشکه نفت خام می توان معادل این نسبت ارزش حرارتی اما بشکل گاز خریداری کرد.
 ۲: ارزش حرارتی یک بشکه نفت خام تقریباً برابر با ۵/۸ میلیون بی تی یو است.

توضیح: در صورتی که در بخش پایین دستی بازار آمریکا، از نفت خام به جای گاز طبیعی به عنوان خوراک این واحدها استفاده گردد، صرف نظر از ملاحظات و الزامات فنی مورد نیاز، بایستی بیش از ۳ برابر هزینه کرد. (۹/۴۱ ÷ ۲/۵۷ = ۳/۶۶) یا به عبارت دیگر استفاده از گاز طبیعی در بخشهای مختلف مصرفی این کشور، هزینه های تامین خوراک را تقریباً ۲۷ درصد تقلیل می دهد، یعنی با هزینه ۵۴/۵۶ دلاری خرید یک بشکه نفت خام در بازار آمریکا می توان ۳/۶۶ برابر ارزش حرارتی بیشتری با خرید گاز در همان بازار کسب نمود.

جدول مقایسه ای قیمت گاز و ارزش حرارتی نفت خام در بازارهای مختلف

تاریخ	قیمت نفت خام برنت		قیمت گاز در بازارهای مختلف (میلیون بی تی یو)					
	دلار در هر بشکه	دلار در هر میلیون بی تی یو	شمال شرق آسیا	جنوب غرب اروپا	ان بی پی انگلیس	هنری هاب آمریکا	بلند مدت ژاپن	تی تی اف هلند
۲۰۱۹/۰۱/۲۹	۶۱/۴۳	۱۰/۵۹	۷/۸۵	۶/۸۵	۷/۲۹	۲/۹۴	۱۰/۸۴	۶/۸۷
۲۰۱۹/۰۱/۳۰	۶۲/۳۴	۱۰/۷۵	۷/۴۰	۶/۷۵	۷/۱۴	۳/۰۰	۱۰/۸۲	۶/۹۵
۲۰۱۹/۰۱/۳۱	۶۲/۹۱	۱۰/۸۵	۷/۲۴	۶/۶۳	۶/۹۷	۲/۸۲	۱۰/۸۱	۶/۸۱
۲۰۱۹/۰۲/۰۱	۶۲/۳۱	۱۰/۷۴	۶/۸۹	۶/۴۵	۶/۵۷	۲/۷۰	۱۰/۸۰	۶/۷۰
۲۰۱۹/۰۲/۰۴	۶۲/۷۱	۱۰/۸۱	۶/۸۰	۶/۴۲	۶/۷۱	۲/۵۷	۱۰/۷۸	۶/۴۸

توضیح: جدول فوق، مقایسه قیمت گاز و ارزش حرارتی نفت خام در بازارهای مختلف جهان را برحسب دلار در هر میلیون بی تی یو نشان می دهد. همانطور که ملاحظه می گردد قیمت گاز در بازار آمریکا از کمترین و در بازار شمال شرق آسیا از بیشترین ارزش برخوردار است. از آنجایی که اختلاف قیمت گاز با ارزش حرارتی نفت خام در بازار آمریکا تا حدودی زیاد است لذا در صورت امکان پذیری فنی، جایگزینی نفت با گاز از صرفه جویی اقتصادی برخوردار خواهد بود.

- رشد تجارت تک محموله‌های ال‌ان‌جی در سال ۲۰۱۸ سه برابر بیشتر از قراردادهای بلندمدت آن بوده است. بنا به گزارش موسسه «ال‌ان‌جی‌اج» معاملات ال‌ان‌جی در بازار تک محموله در سال ۲۰۱۸ نسبت به سال ۲۰۱۷ حدود ۲۳/۳ درصد افزایش داشته است که این میزان بیش از سه برابر رشد تجارت این محصول در قراردادهای بلند مدت است. همچنین موسسه «آی‌سی‌آی‌اس» اعلام نمود در سال ۲۰۱۸، میزان ۵۹/۷ میلیون تن ال‌ان‌جی در بازار تک محموله معامله شد درحالی‌که این میزان در سال ۲۰۱۷ فقط ۴۸/۴ میلیون تن بود. شایان ذکر است در سال ۲۰۱۸ حجم معاملات ال‌ان‌جی در قراردادهای بلندمدت به ۲۲۳/۷ میلیون تن رسید (درمقایسه با ۲۰۸/۵ میلیون تن سال ۲۰۱۷) که بیانگر ۷/۲ درصد رشد می باشد. از جمله دلایل اصلی فزونی رشد معاملات تک محموله نسبت به قراردادهای بلندمدت می توان به افزایش تولید ال‌ان‌جی پروژه های آمریکا، به بهره برداری رسیدن خط سوم تولید پروژه «یامال» روسیه و خاتمه یافتن برخی قراردادهای بلندمدت در بازار آسیا اشاره نمود.
- تولید گاز میدان «ظهر» مصر که توسط کنسرسیومی از شرکتهای «انی»، «رزنفت»، «بی‌پی»، «مبادله» و نفت و گاز این کشور توسعه یافته است، در سال ۲۰۱۸ به ۱۲/۲ میلیارد متر مکعب در سال رسید. قابل ذکر است که تولید گاز این میدان در نیمه دوم سال ۲۰۱۸ نسبت به نیمه اول آن، تقریباً ۴ برابر رشد داشته است. شایان ذکر است پس از شروع اولیه تولید گاز در ماه دسامبر سال ۲۰۱۷، توسعه و تکمیل این میدان با سرعت بیشتری انجام و از برنامه مدون خود پیشی گرفت. در طول سال ۲۰۱۸، ظرفیت پالایش و فرآوری گاز این میدان به روزانه ۵۶/۶ میلیون مترمکعب رسید. انتظار می رود تولید گاز این میدان تا پایان سال ۲۰۱۹ به ظرفیت اسمی آن یعنی روزانه ۷۶ میلیون متر مکعب افزایش یابد.
- مصرف گاز طبیعی چین در سال ۲۰۱۸ به ۲۸۰/۳ میلیارد متر مکعب رسید که نسبت به سال قبل از آن حدود ۱۸/۱ درصد افزایش نشان می دهد. تولید گاز چین در سال گذشته ۱۶۱ میلیارد متر مکعب بوده و مابقی نیاز این کشور از طریق واردات تامین شده است. واردات گاز طبیعی چین در سال ۲۰۱۸ از یک جهش ۳۱/۹ درصدی نسبت به سال ۲۰۱۷ برخوردار بوده است. در ادامه اجرای سیاست کاهش استفاده از زغال سنگ در صنایع و بخش نیروگاهی و جایگزینی آن با گاز طبیعی در چین، پیش بینی می‌شود تقاضای گاز این کشور در سال های آتی همچنان با رشد فزاینده روبرو باشد و چین به یکی از بزرگترین بازارهای وارداتی گاز منطقه آسیا تبدیل گردد.